

KATARÍNA GILLEROVÁ

Kroky
v dešti

motto román

Kroky v dešti

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Katarína Gillerová
Kroky v dešti – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

KATARÍNA GILLEROVÁ

*Kroky
v dešti*

Praha 2018

OBSAH

Jolana 1979–1981	5
Diana 2014.....	153
Jolana 1981–2014	209
Július 1975–2014	239
Písmena 2015	269
Diana 2017.....	279

Schod za schodem, výstup do kopce podél zeleného zábradlí. Zrychlený dech a červené tváře. Dotek dvou dlaní, prsty propletené jako něžný příslib.

Jolana si vůbec neuvědomovala chlad listopadového podvečera ani temné šumění stromů ve větru. Narůstala v ní nervozita.

Jak tohle setkání dopadne?

Před odchodem z domova si oblékla novou šedivou bundu, kterou si koupila i přesto, že se jí moc nelíbila. V obchodě neměli zrovna velký výběr – buď tahle, nebo podobná, divně tmavomodrá. Ta připomínala blůzu od montérek, kterou nosil otec, když ryl zahradu.

Jolana ale věděla, jak nudnou šedou barvu oživit. Za pár večerů si upletla dlouhou červenou vlněnou šálu a k ní klobouček s ohrnutým okrajem. Věděla, že to byl dobrý nápad, protože při setkání se na ni obdivně dívaly oči mladého muže. Možná byl ten pohled zamyšlený, nebo pátravý?

Horský park, schod za schodem v pravidelném tempu, sladěný dech. On kráčel zlehka, střídal dlouhé nohy, jako by si neuvědomoval strmé stoupání. Jolana ale musela přidat do kroku, aby mu stačila.

Dnes se se mnou rozejde, pomyslela si.

Skoro dva týdny se neozval, tedy přesně dvanáct dní, čtrnáct hodin a padesát dva minut. Nepotkala ho ani ve městě, ani minulý týden na diskotéce. Čekala na telefon, ohlížela se, když odcházela ze školy, protože věděl, kdy jí končí vyučování. Doufala, že ho uvidí na rohu ulice. Pokaždé ji však čekalo trpké zklamání. Tak se zamilovaný muž přece nechová. Touha po jeho objetích ji až bolela. Cítila se jako nemocná, bez energie, zatrpklá. I když se

tomu bránila, tak ji to ničilo a začínala si namlouvat, že udělala chybu, když podlehla jeho přemlouvání a vyspala se s ním.

Možná mu měla odolávat déle. Tak to sice vidí dneska, ale tehdy ležela v jeho pevném objetí a už nebylo cesty zpět. Nechtěla ho ztratit, a tak se potácela mezi odmítnutím intimností a rozhodnutím podlehnout jeho touze. Zradilo ji její vlastní tělo, přestala se bránit a nechala se zlákat k milostné hře.

Od té doby už uplynul celý měsíc, sešli se víckrát. Rychlé milování v podzemním klubu nebo v přírodě a jednou dokonce v bytě jeho rodičů. Byla na sebe hrdá, že konečně dospěla v ženu a poznala tajemství, o kterém si kdysi šepaly s kamarádkami. Ale tak dlouhá pauza... Nebyl jediný, kdo o ni projevil zájem, a tak dobře věděla, že zamilovaný mladík se chce scházet pokud možno každý den. Július byl jiný... a zároveň první, kterému dovolila všechno.

Snažila se ovládnout vnitřní třes. Po tom všem ho nechce ztratit... po těch týdnech nejistoty, než se konečně rozhoupal. Celou ji omámil, nemohla spát, nemohla jíst, ve dne v noci myslela jen na něj. Pohled, kterým se na ni díval, ji připravoval o klidný spánek. O duševní klid.

Vyšlapané schody přibývaly a ty před nimi jí připadaly, že vedou do nebe. Na obloze se válely těžké šedivé mraky, ponuré jako její obavy z dnešního setkání.

„Nechceš si chvílku vydechnout?“ zeptal se, když na chvíli zastavil a uviděl Jolaniny červené tváře. Opřel se o zábradlí a přitáhl si ji k sobě.

„Chci,“ přikývla.

Přitulila se k němu a zhluboka si povzddechla. Naklonil se k ní, aby jí přitiskl na rty nedočkavý polibek.

Znova ji ovládl ten opojný pocit, při kterém ztrácela půdu pod nohama. Jakmile ji objal, cítila závrať z blízkosti jeho těla.

„Dlouho ses neozval,“ zašeptala se smíšenými pocity.

Pohládl ji po vlasech. Potom zabořil prsty do hustých kudrn a chvíli si s nimi hrál. Přivřela oči.

„Byl jsem v jednom kole, kolega padnul s chřipkou,“ vysvětlil jí.

Vzpomněla si na dlouhé dny plné marného čekání. „Mohl ses zastavit alespoň u školy, na chvíličku...“ řekla smutně.

„Říkala jsi, že máš přísnou mámu, nechtěl jsem ti dělat problémy.“

„Máma po vyučování ke škole nechodí,“ odpověděla klidně.

Co bude dál? Přitulila se k němu. Vychutnávala si jeho blízkost, vůni a doteky.

Bude si to moct vychutnávat i za týden? Co bude dělat, když jí teď řekne, že se s ní rozchází?

Prudký závan větru rozvířil prach a suché listí na schodech. Napjatě čekala, co uslyší.

„Víš, přemýšlel jsem,“ ozval se po chvíli. Z paniky se jí prudce rozbušilo srdce a ucítila bolestivou křeč v žaludku. Přivřela oči. „Co kdybychom se vzali?“ zeptal se.

Jolana zkameněla v němém úžasu. Okamžitě otevřela oči a pár vteřin jen zírala před sebe. Pak se od Júlia trochu odtáhla. Překvapeně se na něj dívala a v rozšířených zorničkách měla neskrývaný údiv.

„Ty se se mnou chceš oženit?“ vydechla nevěřicně. Asi se bude muset štípnout do ruky, jestli se jí to nezdá. „Vždyt... ses skoro čtrnáct dnů neozval. Proboha... a co na to tvoji rodiče? Vždyť mě neznají! A naši... naši by mi to určitě nedovolili.“ Zase v ní narůstala panika, ale teď z úplně jiného důvodu než před chvílí.

„Můžeme se vzít tajně,“ navrhl. „Na nějakém krásném tichém místě. Nikdo o tom nemusí vědět. A na seznámení s rodiči bude dost času potom.“

V hlavě se jí promítlo těch pět měsíců jejich známosti. Nádherné procházky, tancování na diskotékách, tulení se v přítmi kina... A ukradené chvílky milování.

Tělem jí projel pocit štěstí jako elektrický výboj. Vůbec netušila, že ji tak miluje!

„Bože, já vlastně nevím, co na to říct.“ Jolanina tvář se rozzářila. Samozřejmě že si tě chci vzít, ale...“ zarazila se. Myslí to vážně. Takový bláznivý, zbrklý nápad! „Je to tak nečekané... Panebože! Nechci, aby sis myslel, že z toho nemám radost, ale... Jak tě to vůbec napadlo?“ Cítla se jako v transu, jako v jiném světě.

S úsměvem ji objal. „Nebude to skvělé, až budeme manželé?“

Jolaně se z pohledu jeho zelených očí a z nadšeného tónu jeho hlasu zatočila hlava. Manželé! Oni dva se budou moct nazývat manželi. Neuvěřitelné! Celá se až zalykala přívalem citů. Aby byl její milý spokojený, je pro něj ochotná udělat cokoli.

Protože jeho štěstí bude i její.

„Jak bys to chtěl udělat?“ rozpráhla ruce s pocitem, že se jí to jen zdá.

„Neboj se, o všechno se postarám,“ pohladil ji prstem po tváři.

Znova přivřela oči. V tom okamžiku se jí před očima objevil obraz mámy. Ta by s jejich svatbou určitě nesouhlasila, rozhodně, a o tátovi ani nemluvě. Kdyby jim o tom řekla, určitě by jí zakázali se s Júliem vídat a nikam by ji nepouštěli. Kdo to kdy viděl, vdávat se ještě na střední škole! Mámin argument by zazněl jen jednou, ale o to důrazněji. Tyhle máminy zákazy... Ale po svatbě už na ni nebudou platit.

„Ale mně bude osmnáct až v lednu,“ připomněla mu. „Do té doby nemůžeme nic dělat.“

„Já vím,“ usmál se Július. „Za těch pár měsíců všechno zařídím. Víš,“ objal ji pevněji kolem pasu, „nikdo nemusí nic vědět. Vezmeme se mimo město, v nějaké vesničce v okolí. Bude to hrozně romantické. Určitě se ti to bude líbit.“

„Určitě bude!“ zvolala nadšeně a sepjala ruce. „Páni, musím si sehnat nějaké krásné šaty...“ V hlavě se jí roztočil kolotoč představ o tom, co všechno potřebuje nevěsta. „A po svatbě, co bude po svatbě? Jak budou reagovat vaši?“ zasy-pávala ho otázkami. „Budeme každý bydlet u svých rodi-čů, dokud neodmaturuju? Ale to bude až za rok a půl, to je strašně dlouhá doba...“ Prosebně se na něj podívala. „Dá se to zařídit nějak jinak?“

„Určitě jo,“ slíbil jí. Zvedl ji a pomalu se s ní roztočil. „Potom se určitě dá vymyslet, jak bychom mohli být spo-lu. Domluvíme se, kdy to všem oznámíme, jestli za měsíc nebo za tři. Všechno záleží jenom na nás, všechno máme před sebou.“ Postavil ji na zem a zase objal kolem ramen. „Tak a teď jdeme dál, abychom se zahřáli.“ Pevně jí stiskl dlaň a zase vykročili.

Rozesmála se. Ruku v ruce se rozběhli do schodů poháně-ni vidinou své budoucnosti. Ve studeném vzduchu se jejich dech měnil na páru, která stoupala vzhůru, aby se kdesi vysoko nad jejich hlavami spojila a pak rozplynula. Pod nohama jim šustilo suché listí. Stromy ho shazovaly jen veli-ce neochotně, jako by se pestrostí barev snažily vzdorovat přicházejícím zimním měsícům.

Bože, pomyslela si Jolana, to bude senzace, až se to dozví spolužačky! Bude první vdaná ze všech třeťaček a čtvrtáček. Už v duchu viděla jejich užaslé a překvapené tváře. Nejvíc jí bude závidět Klára, která randí každou chvíli s někým jiným a může si vybírat. Pak jim o tom vždycky vypráví s povýšeneckým přihlouplým výrazem. Holky jí přímo visí na těch hezkých růžových rtech, které už zažily tolik polib-ků, a představují si, jaké to bude, až to zažijí ony.

Brzy ale bude v centru zájmu Jolana. Tajná svatba jako z románu! A z lásky, ne proto, že je těhotná jako ta čtvrtá-čka loni... To bylo ve škole pořádné haló: Ředitel si zavolal její rodiče, zasedal svazácký výbor a děvčata měla besedu s gynecoložkou.

Jolana pootočila hlavu a podívala se obdivně na Júlia. Jim dvěma se to nestane, určitě ne. Je tak úžasný!

Vyšli po schodech až nahoru a ocitli se uprostřed lesa. Cítla, jak se jí teplo jeho dlaně rozlévá pod kůží. Ten elektrizující pocit se jí šířil celým tělem a narůstala v ní touha po jeho polibcích.

„Miluješ mě?“ Hlas se jí zachvěl.

Znovu se na chvílku zastavili. Podíval se na ni a pevně a nedočkavě jí k sobě přitiskl.

„Samozřejmě že tě miluju,“ zašeptal.

Líbali se uprostřed lesní cesty a vůbec si nevšímali několika rekreačních běžců, kteří je míjeli. Vysoké stromy šuměly ve větru, jako by vyjadřovaly s počínáním dvojice souhlas.

Později začalo drobně hustě pršet. Jemné kapky dopadaly na Jolaninu rozpálenou tvář, do vlasů a vpíjely se do jejích roztoužených rtů. Nic z toho nevnímala, kromě milosrdného hustého šera, které ukrývalo jejich narůstající vzrušení.

Stála opřená zády o strom stranou lesní cesty, od které je oddělovalo houští. Červený pletený klobouček jí spadl z hlavy a zakutálel se do spadaneho listí. Nebyla jí zima, i když měla rozepnutou bundu i halenku a kalhoty měla stažené ke kolenům. Na tváři cítila jeho horký zrychlený dech. Nedočkavě Júliovi vyšla vstříc a on si ji tam horečně a vášnivě vzal, opřenou o strom.

Srdce jí zběsile bušilo i potom, když si po milostném aktu třesoucími prsty zapínala větrovku. Shrnula si z čela mokrou ofinu. Teprve teď si všimla, že jí z vlasů kape voda a oblečení má úplně vlhké. Pročísala si mokré vlasy prsty, ale účesu to zrovna moc nepomohlo. Zvedla ze země klobouk a nasadila si ho. Alespoň nebude vypadat jako zmoklá slepice.

Už byla skoro tma, když odešli z Horského parku a vrátili se do osvětleného města.

„Můžeš ve středu v jednu?“ zamumlal jí do ucha, když se loučili. „V klubu nikdo nebude.“

Na rozloučenou se dlouze objali a políbili a pak každý odešel svým směrem. Ve světle pouličních lamp bylo vidět, jak hustě padají drobné kapky deště. Jolanu roztřásla zima, ale úsměv jí z tváře nemizel. Rychlým krokem vyrazila k autobusové zastávce. Tváře jí jenom hořely. Rozesmála se a celá šťastná by se nejraději roztancovala na ulici. Déšť houstl a ona mu nastavila rozpálenou tvář.

Najednou jí došlo, že už je listopad. Má před sebou dva vzrušující měsíce, kdy se musí připravit na nejkrásnější den svého života.

* * *

Když přišla domů, už v předsíni slyšela hádku z kuchyně. Mámin hlas zněl naléhavě a přísně, ten sestřin, hluboký a trochu zastřený, by rozeznala mezi tisíci jiných hlasů.

Poslední dobou byl vztah mezi matkou a Jolaninou starší sestrou Helgou nějak narušený. Za časté výměny názorů mohla Helžina tvrdohlavost a matčina představa o tom, jak by se sestřin život měl dál vyvíjet.

Jolana se svlékla z promočené větrovky a pověsila ji na věšák. Do nosu ji udeřila vůně vanilky a čokolády, která se linula z kuchyně – znamení toho, že máma upekla buchty nebo nějaký koláč. Kdyby Jolana snědla vřdycky kousek toho, co máma upeče, už by měla určitě sto kilo. Ale protože se většinou sladkého ani nedotkne, může je máma brát kolegyním do práce.

Zhluboka se nadechla. Toužila zbavit se mokré blůzy a ohřát se ve vytopeném bytě. Případala si tajemná a důležitá. Úplně jinak, než když odpoledne odcházela. Přistihla se, že se při zouvání usmívá.

„Nehodí se k tobě,“ uslyšela mámu. „Ty máš před sebou ještě čtyři roky studia, poznáš spoustu dalších lidí.“

„Tobě vadí, že má jen učňák,“ namítala Helga. „Ale já nejsem snob.“

„Ani já nejsem snob,“ ohradila se matka. „Později mu ale

může vadit, že ty jsi vysokoškolačka, máš lepší zaměstnání a vyšší plat.“

Aha, pomyslela si Jolana, zase je řeč o sestřině příteli Ondřejovi. A o mámině nespokojenosti s Helžiným výběrem. Podle ní by byl pro Helgu nejlepší lékař, ne praktik, ale chirurg. Jako v seriálu *Nemocnice na kraji města*. Aby měl šarm doktora Blažeje, humor doktora Štrosmajera a moudrost doktora Sovy. No a k tomu určitě auto nebo ještě lépe dům. S velkou zahradou. Ale stačil by i státní byt, aby nemuseli bydlet s tchyní.

Mámina slova Helgu pobavila. „Víš, kolik za ty noční směny vyděláš?!“ vykřikla. „Takový plat na své výplatnici nevidíš ani ty, ani táta, i když má ve spořitelně dobré místo.“

„A nelíbí se mi, do čeho tě to zatahuje,“ pokračovala máma. „I stěny tady mají uši a sousedi by ho mohli udat.“

Jolana vešla do kuchyně. „Do čeho ji zatahuje?“ zeptala se.

Máma zvedla oči od prkénka, na kterém krájela cibuli. „Jak to vypadáš?“ namířila na ni špičku velkého nože. „Co to máš na hlavě? To neumíš přijít domů, když se dá do deště? Kdepak vlastně milostivá byla?“

Jolana couvla ke dveřím. „Mami, to je moc otázek najednou,“ vybruslila šikovně z odpovědi. „Ty sis nikdy nezapomněla deštník?“ Zamířila do pokoje, aby se konečně svlékla z mokrých věcí.

„Normální odpověď z vás nedostanu, milostivá?“ rozhodla máma rukama. Zašermovala nožem ve vzduchu a odletělo jí z něj pár drobných kousků cibule.

„Zítرا pomáháš mámě v kuchyni ty,“ zavolala Helga na Jolanu. „Já jsem dneska umyla i nádobí, zatímco ty ses hned po obědě někam vypařila.“

„No jo,“ zavrčela Jolana. „Už se nemůžu dočkat.“

Otevřela skříně a chvíli do ní zaraženě koukala. Kde mám věci? Rozhlížela se po poličkách a až úplně dole zahlédla

vzorek svého oblíbeného trička. Okamžitě pochopila, co měla její sestra celé odpoledne na práci.

„Helgo, co to má znamenat?“ zakřičela naštvaně. „Proč jsi přendala moje oblečení?“ Vztekla se převlékla a hodila halenku do kouta.

Helga rychle vběhla do pokoje. „Potřebuju víc místa,“ prohlásila. „Na učebnice i na oblečení. Až začnu studovat vysokou, přibude mi ještě hromada skript, tak se tak nečerti.“

Jolana vztekla třískla dveřmi skříně a vyběhla za matkou do kuchyně.

„Mami, Helga si bez dovolení zabrala ve skříní víc poliček,“ žalovala. „Řekni jí něco!“

Máma právě soustředěně míchala v kastrůlku cibuli na sádle. „Děvčata, nehádejte se zase,“ řekla káravě. „Jolanko, tak se tak nečerti. Helga je starší, čeká ji maturita a bude mít víc povinností. Copak tam máš málo místa? Alespoň složila to tvé rozházené oblečení, vypadalo to tam fakt hrozně. To si nemůžeš věci pořádně skládat?“

„Nikdo se jí o to neprosil!“ vykřikla Jolana pobouřeně. „Proč má v tomhle bytě Helga vždycky víc práv než já? Proč se jí pořád zastáváš? Příští rok budu maturovat já. A co potom? Taký si budu moct zabrat police podle svého jako Helga teď?“

„Jolanko, ty jsi jako malé dítě,“ zavrtěla máma hlavou. Vypnula plyn a odtáhla kastrůlek stranou. „Jste jenom dvě, a nedokážete se dohodnout. Hádáte se, jako kdyby vás bylo pět. Buďte rády, že máte svůj pokoj. Já jsem vyrostla ve dvoupokojovém bytě s bratrem a přežila jsem to.“

„To znám,“ odsekla Jolana dotčeně. „Neměli jste ani telefon, ani auto, ani automatickou pračku. My nemáme jen ten telefon.“ Uraženě se otočila a vrátila se do pokoje.

Vtom se na prahu obýváku objevil rozespálý otec. Ještě před chvílí pospával na gauči s tváří přikrytou novinami.

„Je to pravda,“ přisvědčil stejným slovem, jako byl název velkoformátových novin.

„Děvčata, čím jste starší, tím důležitější problémy řešíte. Když jste byly malé, hádaly jste se o panenky, teď se hádáte o police. Problémy se dostaly na vyšší úroveň.“

„Tati, Helga si vždycky všechno prosadí na můj úkor,“ mávla Jolana rezignovaně rukou. „Sám to dobře víš.“

Otec jí něžně prohrábl vlasy. „Víš přece, že moudřejší ustoupí?“ zeptal se s úsměvem. Ve zmačkané kostkované košili, starých kalhotách a s vlasy rozčuchanými na všechny strany vypadal bezbranně.

„Proč alespoň jednou nemůže být ta moudřejší Helga?“ zabrblala Jolana. „Já už mám toho ustupování plné zuby.“

Odjakživa to tak bylo. Někdo by si mohl myslet, že když se Jolana narodila za rok po Helze, vyrůstaly jako dvojčata. Nebyla to ale pravda. Od útlého dětství byla Helga ta, která ve dvojici dominovala. Svou vůli prosazovala úplně ve všem. Když se rozhodla hrát si s určitou panenkou, neustoupila ani o krůček. Když chtěla Jolana jít ven a Helga zůstat doma, vydupala si na mámě, že nikam nešly. Helga si vybrala místo pro svou postel, kde bude stát skříň, a vynutila si poličky, na kterých budou její hračky. Psací stůl v jejich pokoji používala jenom Helga a Jolana psala úkoly v kuchyni.

Máma se naklonila k otci. „Promluv si s Helgou,“ požádala ho polohlasem. „Zakaž jí, aby se scházela s tím Ondřejem.“

Za otcovými zády se objevila Helga. „Proč, mami? Protože posloucháme Kryla? Neděláme to přece na ulici, ale u nich doma.“

„Někdo to může slyšet,“ zatvářila se máma ustaraně. „Určitě si magnetofon nepouštíte potichu. Jak znám mladé, tak spíš naopak.“

„Nikdo nic neslyší ani s hrnkem na zdi,“ bránila se Helga.

„Pamatuješ si, jak jsme také poslouchali Kryla?“ obrátil se táta na mámu. „V devětašedesátém po okupaci na ná-

vštěvě u Cyrila. Ten krátce potom emigroval do západního Německa.“

„Jak bych se nepamatovala,“ mávla máma rukou. „Zdrhnul krátce po Krylovi.“ Vyčítavě se na manžela podívala. „Pokud ti záleží na tom, aby si Helga nezkazila život, tak tady nepřipomínej bývalé kolegy, kteří žijí v zahrnovajícím kapitalismu, ale zakaž jí podobné aktivity. Ať se soustředí na učení a blížíci se maturitu!“ Upřela na Helgu zamračený pohled a žmoulala v ruce utěrku.

„A taky zachrániš Ondřeje,“ poznamenala Jolana jedovatě. „Víš, jak úžasným směrem se bude bez Helgy ubírat jeho život?“

„Jsi celá zelená závistí,“ zašklebila se starší sestra. „Jako chlorofyl.“

„Á, naše milovnice kytíček,“ zasmála se Jolana. „Masožravých, chroust, chroust, chroust,“ napodobila všemi prsty pohyb vyhladovělé masožravky před sestřinou tváří.

Máma s rachotem vytáhla šuplík s vařečkami a jednu z nich popadla. „Potřebujete každá jednu výchovnou!“ houkla na ně. Ohnala se vařečkou a každou z nich plácla po zadku. „Okamžitě toho nechte, baby jedny! Kdo má mít na vaši výchovu nervy?“

„Au, proč mě biješ, já Kryla neposlouchám!“ bránila se Jolana. „Když je něco zakázané, tak se to má dodržovat.“

„No tak tohle ti sestřičko připomenu,“ zašklebila se Helga, „až ti máma zakáže jet pod stan jako vloni. Proč ses teda tak rozčilovala a brečela celé dny?“

„To nebyl zákaz celostátní, ale jen mámin.“

„A ten je nad všechny celostátní i mezinárodní zákazy!“ Máma zvedla ruku s vařečkou a zamávala jí ve vzduchu. Jolaně to připomnělo jeden obrovský obraz, který visel ve vestibulu národního výboru, na kterém žena v šátku drží nad hlavou rudý prapor a odhodlaně kráčí vstříc šťastné budoucnosti.

Za chvíli obě sestry zmizely za dveřmi svého pokoje. Jola-

na padla unavená po celém dni na svou válendu. Skepticky se zadívala na skříň – předmět hádky se sestrou.

„Navrhni Ondrovi, aby odešel z elektrárny a začal studovat medicínu,“ ozvala se za chvíli. „Pak snad bude máma spokojená.“

„Až se jí narodí první vnouče, tak zapomene na všechny výhrady,“ poznamenala Helga z druhého konce pokoje.

Jolana se vymrštila jako struna. „Ty jsi těhotná?!“ vykřikla zděšeně.

„Lehni!“ rozesmála se Helga a rukou jako by dávala povel psovi.

„Přece nejsem včerejší. Nejdřív odmaturovat, pak vysoká, svatba a až po ní dítě. Taky bych mohla vysokou studovat dálkově, kdybych byla na mateřské.“

Jolana se na sestru dívala s pochybami. „Teda, máš to nějak podrobně promyšlené,“ zakroutila nevěřičně hlavou. Přitáhla si k sobě polštářek. Zavíraly se jí oči. „Chudák Ondra, ví o tom?“

„Jsou to naše společné plány,“ narovнала se hrdě Helga.

„Je to neinformovaný optimista.“ Jolana zívla. „On ho ten optimismus přejde, až si bude chtít uklidit trenky do skříň.“ Padla do postele, ale za chvíli se vzchopila a z posledních sil se vydala do koupelny pod sprchu. S požitkem stála několik minut pod proudem horké vody. Když potom se suchými vlasy vklouzla pod deku, v myšlenkách si přivolala sladkou představu dnešního odpoledne s Júliem. Při pomyslení na milování v přítmí Horského parku ji příjemně zamrazilo. Ještěže měla tlustou bundu, jinak by si určitě odřela záda, a kdyby si toho sestra při oblékání všimla, těžko by jí to vysvětlovala. Dneska večer už ale nemá chuť myslet na sestru. Nechala se unášet vzpomínkami na seznámení s tím úžasným mladým mužem, který si ji chce vzít za ženu.

* * *

Tvořili spolu moc hezký pár. Od první chvíle, co ho uviděla, si uvědomila, že kaštanová barva jejich vlasů má úplně stejný odstín. To pokládala za znamení.

Říká se tomu láska na první pohled.

Byla sobota a do *Věčka* ve městě se s kamarádkami nedostaly. Rozhodly se sednout na tramvaj a zkusit štěstí jinde, na kolejích *Mladá garda*. Připojily se ke skupince, která vystoupila spolu s nimi, a se smíchem uháněly ke kolejím, kde byla diskotéka v plném proudu.

Ohlušující rytmická hudba, která příchozí vítala a všechny přítomné objímala svými dunícími tóny, byla ten večer vším, co potřebovali ke štěstí. Přítmi tanečního parketu protínaly paprsky barevných světel, blikajících do rytmu tance. Stačilo přimhouřit oči a světla splynula do pestré abstraktní mozaiky. Přesně to správné místo pro sobotní večer.

O krátké přestávce čekala s kamarádkami v dlouhé řadě před bufetem a tehdy se k nim přidala parta kluků. Okamžitě si ho všimla. Júliovy zelené oči se na ni dívaly chvilku déle než na ostatní děvčata. Zahlédla v nich záblesk zájmu a zažila dosud nepoznaný pocit vzrušení. Začervenala se a v rozpacích si začala pohrávat s pramenem vlasů a upravovat si ofinu.

Navždy si bude pamatovat chuť limonády a sušenek, které si tehdy koupila.

Byl tak zvláštní. Skoro vůbec netancoval, jenom se bavil s kamarády. Z přítmi parketu si občas všimla, že ji pozoruje. Připadalo jí to, jako by o ní přemýšlel. Myslela si, že uvažuje, jestli si s ní má v té vlnící se mase těl a záblescích světelných efektů zatancovat, ale neudělal to. Ten zkoumavý pohled ji znepokojoval.

Nemohla ho vyhnat z hlavy. Každou sobotu chodila s kamarádkami na diskotéku s tichým přáním, aby ho znova potkala. Přání se postupně měnilo na vroucí modlitbu o to, aby s ní šel alespoň jednou na parket. Kdyby hráli nějaký ploužák, mohla by se k němu přitulit. A on by si ji přitiskl k sobě.

Jednoho dne se její přání splnilo. Přišel k ní zezadu z přímí, když to nečekala. Mlčky ji vzal za ruku, právě když začali hrát *Alice* od skupiny Smokie. Šla vedle něj jako v nejkrásnějším snu, omámená jím, hudbou a světly. A dotekem jejich dlaní. Vytoužený první dotek. Chvěla se po celém těle. Dodneška si z toho tance nepamatuje nic kromě přívalu pocitů, které ji zaplavily.

„Bydlíš na koleji?“ zeptal se, když ji po tanci přivedl k baru.

„Ne,“ zavrtěla hlavou. „Chodím ještě na střední... Ale doufám, že se za pár let dostanu do *Věčka* na vlastní vysokoškolský index.“

„Ty se chceš dostat do *Věčka*?“ zareagoval. Okamžitě přikývla. „Tak se příští sobotu před ním sejdeme,“ navrhl.

Srdce jí radostně poskočilo. „Co studuješ?“ Se zájmem se na něj zadívala.

„Nestuduju, pracuju,“ odpověděl, „dělám grafika v podnikových novinách. Šel jsem pracovat rovnou po maturitě. Ale ve *Věčku* mám kámoše, pomáhá tam.“

„S aparaturou pro muzikanty?“ Jolana si hned představila kluky, kteří tam během dne pobíhají s různými nepochopitelnými zařízeními.

„S nábytkem,“ usmál se. „A se zásobováním... Taková holka pro všechno.“

Byl o čtyři roky starší než Jolana, což ještě zvyšovalo jeho přitažlivost. Už pracuje, je soběstačný, pomyslela si s obdivem. Ji čekají ještě roky, kdy bude závislá na rodičích, vykoupené přizpůsobováním se jejich požadavkům, zákazům, nechtěným povinnostem a vybojováváním si drobných ústupků...

Když ji zase objal kolem pasu a vedl na parket, tak neprotestovala. Neprotestovala ani mnohem později, když se s ní v přítomí vchodu do jejich domu rozloučil dlouhým polibkem.

Ten večer šla do postele s hlavou plnou zmatených myš-

lenek a se smíšenými pocity. Měla dojem, že všechny věci kolem ní mají oblé obrysy, jako kdyby vypila hodně alkoholu. Celý pokoj se s ní točil a chvílemi měla pocit jako na houpačce. Touha po Júliově objetí a po ještě jednom polibku v ní vyvolávala sladký neklid.

Dali si sraz u vchodu do obchodního domu Prior v centru města. Když Jolana přicházela, už na ni čekal. Vzal ji na diskotéku do *Věčka* nebo na večeři do nějaké malé hospůdky, kam se jako studentka zatím nedostala. Pokaždé si našli stůl někde vzadu v koutku, aby v případě nečekané kontroly příslušníků Věřejné bezpečnosti mohli zmizet přes kuchyni. Ještě jí nebylo osmnáct... Július měl všude známé a znal v Bratislavě místa, o kterých neměla ani tušení.

Nic tak tajemného a vzrušujícího zatím nezažila. Najednou poznávala jiný život, úplně odlišný od dosavadního školáckého. Jako kdyby do té doby ani nežila. Ráno do školy, po obědě domů, úkoly, schůzky s kamarádkami. A domácí povinnosti, do kterých ji máma musela nutit, ale jenom ve dnech, kdy nikam nešla. Když měla dohodnutou schůzku s Júliem, všechno rychle a ochotně udělala, aby mohla zmizet do města. Příchod domů ale musela dodržovat, o tom se s mámou diskutovat nedalo. Nebylo to zase tak hrozné – v zimě do osmi, v létě do deseti večer. Za tu dobu se dalo ledacos stihnout.

Jednou ležela na posteli s ušima zakrytými dlaněmi a přivřenými očima. Před sebou měla otevřenou učebnici dějepisu a snažila se nacpat do hlavy důležité události z období vlády Marie Terezie.

„Pojď dál, doma je jen Jolana,“ zaslechla z předsíně hlas sestry. Nejdřív se lekla, že by to mohl být Ondra, jako minule, když se vrátila ze školy a našla ho sedět na sestřině posteli. Tehdy byla uražená, jako by svou mužskou přítomností znesvětil jejich holčičí pokoj. Okamžitě vstal a po pozdravu hned odešel pryč.

„Mám hodinu čas,“ informoval sestru známý hlas. „Dnes-

ka jsem hodinu stála frontu v zelenině. Přivezli jim brambory. Naši na zimu nekupují celé pytle, protože je nemáme kam dát.“

„Já jsem měla minulý týden kliku, tvrdla jsem čtyřicet minut před papírnictvím ve frontě na ubrousky,“ ozvala se Jolana.

Helžina spolužačka Ivica nakoukla k Jolaně do pokoje. Kamarádila se i s ní, ale občas byla jako neřízená střela a člověk si nikdy nebyl jistý, co zase vymyslí.

„Ahoj,“ pozdravila Ivica, „co tak usilovně šprtáš?“

„Dějepis, zítra máme písemku,“ odpověděla Jolana. Myslela si, že Ivica zavře dveře a půjde do obýváku za Helgou, ale zůstala stát mezi dveřmi.

„Kdo byl ten frajer, se kterým jsem tě tuhle viděla v kině *Pohraničník*?“ zeptala se.

Jolana sebou trhla. Otočila hlavu a za Ivicou viděla sestru s překvapeným výrazem ve tváři.

„Frajer?“ vykřikla Helga. „Mámě jsi řekla, že jdeš s hol-kama.“

V tom okamžiku se Jolaně vypařily z hlavy všechny důležité letopočty z období osvíceného absolutismu, které se zatím naučila. „Vždyť jsem taky byla s kámoškama,“ zdůraznila. „Už se nepamatuju, možná jsme potkaly nějakého spolužáka.“ Otočila se zpět k učebnici a považovala otázku za zodpovězenou.

Ivica to ale nějak nepochopila. „Ten nevypadal na spolužáka, bylo mu určitě přes dvacet,“ trvala na svém. „Možná i dvaadvacet. Kamarádky jsem tam neviděla.“

„No to snad ne!“ vykřikla Helga. Otevřela dveře doko-rán. „A že o něm doma nic nevíme,“ protáhla posměšně.

Tuhle Ivicu mi byl čert dlužen, zuřila Jolana v duchu. Mozek jí pracoval na plné obrátky, ale nenapadalo ji, jak by se z toho mohla vykrotit.

„Vůbec si nevzpomínám,“ mávla lhostejně rukou. „V *Pohraničníku* jsem nebyla už dávno.“

„Tak to jsem asi měla vidiny,“ poznamenala jedovatě Ivi-
ca. „Ty určitě nemáš takovou bílou halenku se zeleným vzor-
kem.“

Jolana uslyšela za zády nějaké uchichtnutí. Helga otevřela
skříň a vyndala z ní popisovanou halenku.

„Není to náhodou tahle, co jsi ji nikdy neměla na sobě?“
Stoupla si přímo k Jolaně.

Ta se posadila na postel a podívala se na ramínko v ses-
třině ruce. „Tu samou mají v naší třídě ještě asi čtyři hol-
ky,“ odpověděla a ušklíbala se. „V obchodě není zrovna bůh-
víjaký výběr.“

Vtom zarachotily v zámku klíče a dovnitř vešla máma.
Zavřela za sebou dveře s pořádným bouchnutím, takže se
na ni všechny dívky překvapeně podívaly. Naštvaně posta-
vila tašky na zem.

„Měla jsi tady minulý týden Ondřeje, když jsme neby-
li doma?“ zeptala se Helgy tónem, který nevěstil nic dob-
rého. Obočí měla zamračené a rty sevřené do úzké čárky.
„Sousedka mi právě říkala, že viděla cizího mladého muže,
který mířil k nám.“

Helze klesla ruka s ramínkem k zemi. Dívala se na mámu
jako opařená. „Já o ničem nevím,“ špitla.

„To snad měla sousedka vidiny?“ Máma zvýšila hlas. Jola-
na s Ivicou se na sebe rozpačitě podívaly. Vidiny byly evi-
dentně v kurzu.

„Která sousedka, stará Bartelová?“ vyhrkla Helga. „Té
drbně se nedá věřit ani nos mezi očima,“ rozpřáhla ruce.
Do tváří se jí nahrnula krev. A jestli jí máma jednu stříhne,
bude ještě hůř. Vzduch se přímo chvěl očekávanými udá-
lostmi, stejně jako Helžin hlas.

„Kam asi tak mohl jít mladý muž, který z výtahu vystou-
pil v našem patře?“ Máma sekala slovy jako Turek na bitev-
ním poli šavlí.

„Jeden tady minulý týden hledal nějaké Janovské,“ ozvala
se Jolana. „Asi si spletl vchod.“

Mámin zamračený pohled padl na Jolanu spolu s Helžiným vděčným. Máma na ni chvíli upřeně koukala. V Jolaně hrklo, nemohla úzkostí ani dýchat. Snad Bartelová také nebyla v kině *Pobraničnick?*

„Uf,“ vydechla si máma s ulehčením. Ukázala na tašky. „Děvčata, uklidte nákup,“ dodala už mírnějším hlasem. Pak ukázala na dvě smetany. „Tyhle odnešte Evině mámě, minule je už před šestou nesehnala, tak mě o ně poprosila.“

Jolana s Helgou se okamžitě ohnuly k taškám.

„Tak já už poběžím,“ vzala Ivica za kliku. Chvilíčku počkala, než máma zašla do koupelny. Pak zavrtěla hlavou. „Copak je vaše máma vedoucí pionýrského tábora? Vždyť je ti osmnáct,“ obrátila se na Helgu, „co je to tady za teror?“

„Když se to týká Ondřeje... mámě se nelíbí,“ zamumlala Helga. „Dokud studuju, musím poslouchat povely domácího generála.“

„Tak se měj, zaběhnu ještě nahoru za Evou,“ rozloučila se Ivica s pohoršeným pohledem.

„Půjdu s tebou,“ rozhodla se okamžitě Jolana a vzala s sebou smetany.

Vyšly o dvě patra výš, výtah ignorovaly. Cestu za svou nejlepší kamarádkou absolvovala Jolana několikrát týdně. Bylo zvláštní, že si s Helžinými spolužačkami, které byly o rok starší než ona, rozuměla lépe než její sestra. Helga byla tvrdohlavá a často prosazovala své zájmy na úkor ostatních. To nakonec přivedlo její kamarádky k Jolaně. Patřila k nim hlavně Eva. Ivica byla jako přírodní živel, někdy milá, občas náladová a nakonec hrozně kritická. Neměla žádné zábrany říct svůj názor na cokoli. Eva byla jediná výjimka, které se její kritika nikdy netýkala. Jolana se domnívala, že to byla z Iviciny strany trochu vypočítavost. Potřebovala Evu a ochotně za ni dělala úkoly z matematiky. Když zazvonily u dveří, měla i dnes v ruce sešit s vypočítanými příklady.

„Čau, přišel balík?“ vyhrkla hned, jak se Eva objevila ve dveřích.

„Zítří,“ nepotěšila ji kamarádka. „Naši se z Budapešti vrátí až zítří.“ Ustoupila do předsíně a pustila je dovnitř.

„To je škoda,“ vydechla si Ivica zklamaně. „Můžu si ale udělat stříh podle těch květovaných šatů, co ti poslali minule?“ Podívala se na Evu s nadějí v očích a podala jí sešit.

„Jasně, pojdte,“ usmála se Eva a pozvala je do svého pokoje.

„Takže ty jsi ještě dneska sama,“ konstatovala Jolana. „Tak to já přijdu ještě večer,“ mrkla na kamarádku. Až tady nebude Ivica, naznačila pohledem.

Eva otevřela skříň a vyndala z ní krásné květované šaty. Děvčata zadržela dech. Modré květy na světle fialovém podkladu, přiléhavý stříh živůtku a nabíraná sukně.

„Já umřu!“ vykřikla Ivica. „V příštím životě se chci narodit kanadským rodičům,“ vydechla okouzleně.

Vyndala z tašky papír na stříhy. Opatrně rozložila šaty na koberec uprostřed pokoje a začala na papír šikovně obkreslovat stříh, podle kterého si ušije podobné šaty pro sebe. Samozřejmě že ani kdyby si uběhala nohy, tak takovou krásnou látku nikde nesežene, ale v šatech inspirovaných produktem zahnívajícího západního kapitalismu se bude od ostatních děvčat oblečených v konfekci alespoň trochu odlišovat.

Eva se narodila do šťastné rodiny. Nejenže měli příbuzné v Budapešti, ráji módních butiků a úžasných obchodů, ale ještě jim občas dorazil veliký balík ze zámoří. Strýcova sestřenice, která před lety emigrovala, posílala do Budapešti nádherné oblečení a další skvělé věci, jejichž část se dostala až k Evě do Bratislavy.

Všechny dívky bez výjimky jí záviděly nádherné neobvyklé šaty, které se nedaly koupit v obchodech. Také voňavé krémy, kosmetiku v krásných obalech, mýdla s omamnými vůněmi, kterými by byl hřích se mýt a posloužila na navonění prádla ve skříních. A ještě barevné deštníky, jemné šátky a šály, nápaditou bižuterii, a dokonce fialové lodičky na nízkém podpatku!

Pro fialové lodičky by všechny byly ochotné vraždit. Evi-
na skříň představovala pro děvčata ráj na zemi. Nesplněný
sen. Tichou závist. Nenaplněnou touhu po krásných věcech
ze zahraničních katalogů pašovaných přes hranice ze zemí,
kam se nikdy nedostanou.

Eva se zadívala do sešitu položeného na stole. „Jak jsi to
mohla vypočítat? Já tu matiku do konce života nepochopím,“
zatvářila se nešťastně. „A to zítra píšeme písemku.“

„Matiku v životě potřebovat nebudeš,“ zamumlala Ivi-
ca se špendlíkem mezi rty, „ale fialové lodičky vždycky. Na
vysokou jít nechceš a s tvou kanadskou garderobou jsi nikdy
neměla nouzi o nápadníky. Ivan je fajn. Tak se vdáš a bude!
Možná dokonce první z nás, hned po maturitě.“

Jolana zvedla oči od Iviciných rukou s nůžkami k Evě.
Kdepak, pomyslela si, Eva nebude první... Možná druhá,
hned po ní...

„Počkám, až se Ivan vrátí z vojny,“ usmála se Eva. „Slíbili
mu podnikový byt, takže pak si se svatbou přichvátneme.“

„Tak to má štěstí,“ podotkla Jolana. „Můžete se hned osa-
mostatnit.“

„Budete moct po bytě běhat nazí, což by se u tchyně
nedalo,“ vyprskla smíchy Ivica. Špendlíky už našťestí napí-
chala do papíru, takže je neměla mezi rty.

„Jasně, ale jen do té doby, než děti povyrostou,“ zasmá-
la se Eva. „Potom je občas pošlu k tobě, abychom se mohli
proběhnout.“

Bože, to by bylo úžasné, kdyby se Júliovi podařilo sehnat
byt, pomyslela si Jolana. Bude to muset zjistit. Ať se v práci
na takovou možnost zeptá. Neumí si představit nic krásněj-
šího než žít s ním v jejich vlastním novém bytě.

„Moje sestra je v pořadníku čekatelů na státní byt už
sedm let,“ poznamenala Ivica. „A vůbec to nevypadá naděj-
ně. Přemýšlí o tom, že to vyřeší úplatkem, aby ji jednou
nemuseli pochovat na zahradě u tchyně.“

„Přivezou vaši taky klobásy?“ zadívala se Ivica na Evu

s nadějí v oku. Chuť maďarských klobás přímo cítila na jazyku. Už se nemohla dočkat, až se do jedné zakousne.

„Určitě přivezou,“ zasmála se Eva. „Za tu matiku si je rozhodně zasloužíš.“

„S maďarskými klobásami na věčné časy a nikdy jinak!“ prohlásila Jolana. „I Lenin by vyběhl z mauzolea po svých, jen aby je ochutnal.“

Po hodině klábosení se dívky rozloučily s Evou a seběhly o dvě patra níž.

„Pozdravuj Helgu,“ zamávala na Jolanu Ivica. Chtěla si přivolat výtah, ale ještě se na ni obrátila. „Všimla sis, jak měla vaše máma uplakané oči?“

Jolana se zarazila s nachystaným klíčem u zámku. „Naše máma?“ podivila se. „Kdy jsem si toho měla všimnout?“

„Když přišla domů a málem dala Helze pár facek,“ odpověděla Ivica. „Hned potom odešla do koupelny. Určitě se jí něco stalo v práci.“

Jolana se na ni zaraženě podívala. „No teda, ty máš postřeh! Já jsem si ničeho nevšimla.“

Mámu našla v kuchyni, jak připravuje vajíčkovou pomazánku. Rozhlédla se a zjistila, že Helga se vypařila.

„Já ti pomůžu,“ nabídla se.

Máma udiveně zvedla hlavu a pak k Jolaně posunula uvařená vejce, aby je oloupala.

Jolana ji nenápadně pozorovala, jak krájí nadrobno česnek, který v pomazánce nesměl chybět. Všimla si, že jí přibylo pár šedivých vlasů a účes potřeboval nový sestřih. Vypadala unaveně a trochu připomínala svůj vlastní starý kabát s odřenými okraji, který visel na věšáku. Jolana i Helga potřebovaly nové zimní oblečení, takže na její kabát už nezbylo. Kozačky nosila také už pár let, jenom na nich dávala opravit sešlapané podpatky.

„Proč jsi plakala?“ zeptala se Jolana.

Máma se chvilku tvářila, jako by se jí ta otázka netýkala. Pak pokrčila rameny a hluboce si povzddechla.

„Šéf mi sliboval zvýšení platu, a nakonec...“ Zlomil se jí hlas a musela si odkašlat. „Nakonec dal přednost mladší kolegyni.“

„Té nafrněné shora? Eleně?“ vyhrkla Jolana pobouřeně. „Vždyť ta u vás pracuje nejkratší dobu.“

„No vidíš.“ Máma nervózně zapíchla lžící do žervé, do kterého zamíchala česnek. „Vůbec nezáleží na tom, že jsem vedoucí směny. Taková mladá holka mě raz dva předběhne.“

„Potvora jedna!“ ulevila si Jolana. „A to s vámi nemusela ani dělat inventuru, šéf ji tehdy přece pustil domů.“

Máma kývla hlavou a s povzdechem pokračovala v přípravě pomazánky. Byla zaměstnaná jako prodavačka v nedaleké samoobsluze. Těšila se, že se jí po dlouhé době konečně zvýší plat a rodinný rozpočet se trošku zlepší.

„To je všechno?“ zeptala se Jolana.

„Ano, všechno,“ odpověděla máma.

Začala honem uklízet do skříňky umyté hrnce. Jolana se na ni nenápadně podívala. Zaplavily ji pochybnosti. Neměla pocit, že by máma plakala jenom kvůli tomu, co se stalo v práci. Vydrží hodně a něco takového by ji tak nerozhodilo. Je houževnatá jako tažný kůň, spolehlivý a připravený překonávat těžké překážky. Helga má její povahu, a navíc ještě posílenou tvrdohlavostí. Jolaně mámina pracovitost a zásadovost chybí, i když ona sama to za negativní vlastnost nepovažuje.

To nebude jenom plat, odhadovala Jolana. Měla nepřijemný pocit v kostech, že jí máma neřekla všechno.

Když Jolana skončila v kuchyni, zavřela se do pokoje. Zpod postele vylovila velkou krabici a z ní žlutou plastovou pokladničku s velkou zelenou žábou navrchu. Žába měla hlídat poklad, ale Jolana v ní našla jenom dvacet korun a pár haléřů.

Tak tohle mi určitě stačit nebude, pomyslela si.

Druhý den se ve škole nedokázala na nic soustředit. Měla pocit, že odpolední vyučování se táhne jako žvýkačka. Před

poslední hodinou už to nevydržela, vymluvila se na návštěvu zubaře a nedočkavě se vydala do centra.

V pasáži pod Manderlákem vládl čilý ruch, postávala tam spousta mladých, většinou studentů. Jolana se k nim přidala s poznámkovým blokem a tužkou v ruce a zadívala se na množství inzerátů ve skleněných vitrínách. Nabízely se tady hlavně podnájmy, ubytování, skripta, použité oblečení... A svatební šaty.

Jolana si opsala pár adres a telefonních čísel, ale moc nadějně to nevypadalo. Svatební šaty byly od osmdesáti do dvou set korun. Některé i za dvě stě devadesát. Tolik nenašetří ani za rok.

Přesto se vydala na jednu z uvedených adres. Blízko obchodního domu Prior na Kyjevském náměstí nastoupila do autobusu a jela do Dúbravky.

Mladá žena v devátém měsíci těhotenství souhlasila, aby si Jolana nádherné dlouhé bílé šaty s vlečkou a svatebním závojem vyzkoušela. Nechala ji v malém pokoji bytu u rodičů, který byl nacpaný věcmi a kam zřejmě přinese své čerstvě narozené dítě. Svědčila o tom dětská postýlka, o kterou se dvakrát praštila, když se převlékala. Díky nedostatku prostoru to trvalo delší dobu, než se jí podařilo šaty obléct. Při pohledu do zrcadla ale zatajila překvapením dech: vypadala nádherně!

V duchu si okamžitě představila Júlia, jak se mu podlomí kolena, až ji takhle uvidí. Určitě bude pyšný na to, jakou si vybral krásnou nevěstu!

„Jsou ušité podle *Burdy*,“ zdůrazňovala jejich majitelka. „Nemůžu je prodat levněji, vždyť je k nim i závoj,“ zavrtěla hlavou nad Jolaninou prosbou. Sto padesát korun!

Tohle jsou její vysněné šaty, přesně tak by chtěla v nejkrásnější den svého života vypadat! Jolaně poletovaly hlavou myšlenky jako ptáci. Kde na ně vzít? Kde?

Pak si vzpomněla na Júlioova slova, že pokud bude potřebovat něco, co se týká svatby, aby za ním přišla.

„Ještě dnes se pokusím sehnat peníze,“ ubezpečila majitelku šatů.

„Už se mi ozvaly dvě další zájemkyně, tak si pospěšte,“ nepotěšila ji majitelka.

Jolana vyběhla ven a rychle vyrazila zpět na zastávku autobusu. Musí co nejrychleji dorazit na Steinerovu třídu. Je úterý, a to Július hraje s kamarády fotbal. Jen přežít úmornou cestu na jedné noze v narvaném autobuse a pak v tramvaji...

Venku foukal studený vítr. Zapnula si kabát i na poslední knoflík u krku. Proč si vlastně nevezala nějaký šátek nebo šálu? Protože je neviděla. Helga je určitě někam zastrčila, když přendávala věci v jejich skříni. Teď nemůže najít nic na svém místě, zlobila se.

Obešla dům, kde Július bydlel, až dozadu do vnitrobloku a už z dálky viděla kluky, jak pobíhají po trávníku. Mladí muži na sebe pokřikovali a byli naprosto zaujatí fotbalovým míčem. Július na místě obránce poskakoval blízko improvizované branky a soustředěně sledoval klubko kamarádů uprostřed hřiště.

Moc ráda by ho ještě nějakou dobu pozorovala, ale měla naspěch. Když si jí ani po chvíli nevšiml, znervózněla. Přiblížila se k trávníku a přemýšlela, jak upoutat jeho pozornost. Vtom si jí všimli ostatní a přestali hrát.

„Pět minut pauza,“ mávnul na ně Július a upřel na ni překvapený pohled.

Přiběhl k ní zpocený a trochu zadýchaný. V očích měl otázku, v těch jejích se odrážel obdiv a něha. Čekala, že jí dá pusu na přivítanou, ale zřejmě se před kamarády ostýchal.

„Potřebuju...“ začala. „Říkal jsi, že když budu potřebovat...“ Znejistěla. Necítila se právě nejlépe, když si mu musí říkat o peníze. Kromě toho si všimla, že se na ni upírají zvědavé a hodnotící pohledy jeho kamarádů. Zna-la jenom jednoho z nich, s ostatními se zatím nesetkala.

„Našla jsem na inzerát jedny krásné šaty, ale nemám na ně dost peněz. Stojí sto padesát korun a musím je zaplatit ještě dnes.“

Július překvapeně zvednul obočí. „Sto padesát? No to je dost...“

„Je k nim také závoj a rukavičky,“ dodala rychle. „Bílé boty mám, od mámy si nenápadně půjčím perlové náušnice a náhrdelník,“ dodala se zářícíma očima.

„Joli, nemám teď u sebe tolik peněz,“ zavrtěl Július hlavou. Jolanino nadšení se na něj nepřeneslo. „A... možná příští měsíc v inzerátech objevíš něco levnějšího, nemusíš kupovat hned ty první...“ provinile se na ni podíval.

„Ale když ony jsou přesně takové, jaké jsem chtěla,“ povzdechla si zklamaně. Július je přece šikovný, snaží se přivydělat si ještě k práci grafika v podnikových novinách a o víkendech vykládá na nádraží pytle brambor. Myslela si, že ho nakazí svou radostí.

Utřel si zpocené čelo rukávem teplákové bundy. „Tak dobře, počkej, zeptám se,“ řekl nakonec, a dřív než stihla protestovat, zavolal na kamarády: „Hej, kluci, nemůže mi někdo půjčit sto padesát korun?“

„Proboha, to ne!“ vyhrkla Jolana zděšeně.

To je tak trapné! Ze zvědavých pohledů se staly ještě zvědavější. Július odběhl, jeden kamarád na něj mávnul, že doběhne domů. Bydlel nejblíže. Bože, vypadám před nimi jako nějaká slepice, která z něj tahá peníze, zděsila se Jolana.

Július se k ní za chvíličku vrátil. Tričko měl vpředu úplně propocené, v očích odhodlání a v ruce peníze.

„Kup si je,“ řekl a zhluboka vydechl. „Jestli na mě chceš počkat, budeme za chvíli končit.“

„Musím utíkat, aby mi je neprodali,“ odmítla lítostivě. „Je to až v Dúbravce.“

„Tak zítra v klubu,“ zamával jí na rozloučenou.

Naklonila se k němu a políbila ho na rty. Chutnaly sla-

ně. I přesto, že byl zpocený a oblečený do tepláků, jí připadal nesmírně přitažlivý. Takhle ho ještě neznala, svého budoucího muže. Teď už ví, že až budou spolu, tak bude občas chodit hrát fotbal s kamarády. A potom se vždycky vrátí k ní. Už se nebudou loučit, aby se rozdělili a každý šel svou cestou.

A večer se pokaždé sejdou v jedné veliké posteli ve vlastní ložnici.

Ta představa ji naplnila úžasně radostnou energií. Rychle se vydala na hlavní ulici odhodlaná získat ty šaty co nejdřív.

Šla podél řady zaparkovaných aut a vůbec si nevšimla mladého muže, který u jednoho z nich právě zvedl hlavu zpod otevřené kapoty. Když procházela okolo, utíral si špinavé ruce do zaolejovaného hadru. Jolana ho upoutala rozzářeným výrazem a lehkým krokem, zrovna jako by chtěla tancovat. Dlouze se za ní díval, dokud nezmizela za rohem.

Žádný z nich netušil, jakou roli jim toto setkání přisoudí v budoucím životě.

* * *

Když se otec vrátil domů z práce, byla už za okny úplná tma.

Jolana ležela sama v pokoji a bez nálady zírala na kulatý měsíc za oknem. Na kolenou měla otevřenou knihu, ale myšlenkami byla úplně jinde než u Katice z Kukučínova románu *Dům na stráni*.

Pootevřenými dveřmi předtím slyšela cvakání jehlic, na kterých jí máma pletla teplý svetr na zimu. Po otcově příchodu ho vystřídalo klapání příborů, které máma prostírala na stůl.

„Ani nemám hlad,“ slyšela otce, když vešel do kuchyně. Jolana si uvědomila, že po příchodu domů nenakoukl k ní do pokoje, jak to vždycky dělával.

„A kde jsi jedl?“ zeptala se ostře máma. Z otázky číselna uraženost ženy, která trpělivě čeká na pána domu, aby mu mohla naservírovat večeři.

„Měli jsme chlebičky,“ odpověděl táta unaveně.

„Odkdy míváte pracovní porady až do tmy?“ Mámin hlas se nervózně zachvěl.

„Ruda oslavoval narozeniny, přinesl víno a ty chlebičky.“ Další zvuk Jolaně napověděl, že si otec odtáhl židli a posadil se ke stolu. „Kde jsou děvčata?“ zeptal se.

„Jolana se v pokoji učí a s Helgou si musíš promluvit.“ Mámina nervozita se dala přímo krájet. „Buď s tím večerním potulováním přestane, nebo...“

Vtom se ozvalo tiché odemykání dveří, opatrné a tlumené. A následovalo tiché zavírání. Helga se vrátila domů. Opatrnost jí ale nebyla nic platná, máma měla uši vycvičené jako hlídací pes.

„Tak kdepak jsme byly, milostivá?“ objevila se máma v předsíni před vyděšenou Helgou. „Že bychom konečně trefily domů?“

Bože, jak Jolana tohle množné číslo nesnášela! Byla to známka toho, že je máma vytočená na nejvyšší míru a že nebude následovat nic příjemného.

„Trochu jsem se... zdržela,“ vykoktala Helga kajícně. To u ní bylo neobvyklé, svou ráznost zřejmě nechala někde za dveřmi nebo v Ondřejově náruči.

„Zdržela!“ zvolala máma našťavaně. „Tak my jsme se zdržely!“ Vykřičníky byly přímo vidět. „A s kým jsme se to zdržely, madam?“

„No přece s kámoškama,“ rozhodila Helga rukama.

Máma se vzápětí natáhla pro notýsek položený na skříňce. „Řekni mi jedno jméno a já si to ověřím,“ podívala se vyzývavě na dceru.

V Helžiných očích se mihl zmatek, nevěřicně zírala na máminu ruku. Skousla si dolní ret. „Byla jsem s nimi... předtím. No a později s Ondrou... Ale jenom chvíličku.“

Máma upřela vítězoslavný pohled na tátu, který právě vyšel z kuchyně.

„Vyřeš to s ní, nebo neodmaturuje,“ rozkázala. „Nebo si půjdu promluvit s Ondřejovými rodiči.“

„Ne, mami, to ne!“ vyhrkla Helga prosebně. „To mi nemůžeš udělat! Co by si o mně proboha pomysleli! Vždyť se ke mně chováš jako k malému dítěti. Kamarádky také chodí na rande a nemají v rodině takový teror jako já.“ Tváře jí hořely a v očích se jí blýskalo rozhořčením.

„Jestli si chceš zkazit život s Ondřejem, tak prosím, ale až dokončíš školu,“ prohlásila máma rezolutně.

„Mami, ale do maturity je ještě daleko,“ objevila se mezi dveřmi Jolana. Ne že by chovala k sestře nějaké vřelé city, ale mámina přísnost se týkala i jí.

„No právě!“ zvolala máma s obavami v hlase. „No právě!“

„Večer si spolu promluvíme,“ zasáhl otec. Helga poslušně kývla a vzápětí vklouzla do pokoje za Jolanou.

„Máma by se měla přidat ke kontrarozvědce,“ zašeptala Jolaně našťvaně. „Příště mi začne vytrhávat jeden zub po druhém, abych se přiznala!“

„Máš jich dvaatřicet,“ poznamenala Jolana. „Pokud to nebudou přední, tak nějaké tři čtyři oželíš,“ zašklebila se. „To si u kamarádek nemůžeš zajistit, aby tě kryly? Ivica by ti to určitě ochotně dosvědčila.“

Helga překvapeně zvedla hlavu. „To je skvělý nápad! Kam na ně chodíš?“

„Stačí občas trochu přemýšlet,“ poznamenala jedovatě Jolana. „Tedy pokud máš čím.“

Helga se převlékla a s unaveným povzdechem sebou plácla na postel. Upírala oči na strop, jako by odtud očekávala spásu před máminou přísností.

„To nemyslíš vážně!“ uslyšely z kuchyně mámin udivený hlas. Děvčata si vyměnily ostražitě pohledy. Jolana přeběhla ke dveřím a trochu je pootevřela. Posadily se na zem k velké skříni, aby jim neuniklo ani slovo.

„Je to tak,“ slyšely otcův hlas. „Šéf si mě po oslavě zavolal k sobě do kanceláře. Kramík odchází do důchodu a já mám po něm převzít funkci vedoucího finančního oddělení.“

„Doufám, že jsi souhlasil,“ řekla máma nadšeně.

„Hm...“ zamumlal otec. Na chvilku se odmlčel. „Má to jeden háček. Musel bych vstoupit do strany.“

„Cože?!“ vykřikla máma. „Komunista v rodině? Můj otec by mě vydědil! Víš dobře, jak byl proti tomu, když to udělal jeho bratr.“

„Tvůj otec už tě vydědit nemůže,“ připomněl jí otec, „dům už na tebe dávno přepsal. A kromě toho, když mu to nepovíme, tak se to nemá odkud dovědět.“

Vtom se Helga zvedla ze země a vyběhla za rodiči do kuchyně. Jolana se pomalu vydala za ní. To nevypadalo na klidný večer.

„Tati, to přece nemůžeš udělat!“ Helga se postavila přímo před něj. Vypadala nervózně.

„Proč by nemohl?“ vyhrkla máma. „Protože s Ondřejem posloucháte Kryla?“

„Vždyť já neříkám, že už jsem se rozhodl,“ zadíval se otec na dceru. „Ale měl bych mnohem vyšší plat a zajištěný budoucí postup.“

„A dostaly byste se bez problémů na vysokou školu,“ podotkla máma. „Mělo by to spoustu výhod. Jen by se o tom nesměl dovědět můj otec. Jeho rodiče kdysi označili za nepřátele státu jen proto, že jako živnostníci provozovali malé kadeřnictví. Vystěhovali je z bytu bez ohledu na to, že neměli s malými dětmi kam jít.“

„Nemusím jít na vysokou,“ odsekla Helga. „Myslela jsem si, že jste zásadovější, ale vypadá to, že jenom tehdy, pokud jde o mě.“

To je zvláštní, že Helga tak protestuje, pomyslela si Jolana. Proč by otec nemohl využít situace? Je pravda, že občas poslouchal Svobodnou Evropu s uchem přilepeným k šumícímu rádiu a se zvláštním vzdorem v očích. Ale lepší

plat je lepší plat. Třeba by konečně mohli jet na dovolenou do Jugoslávie. V Bulharsku to sice bylo super, ale už je to dost let a u moře byli jenom jednou. Toužila vidět Jugoslávii. Některé spolužačky, které tam byly, jí o ní nadšeně vyprávěly.

Stáli všichni čtyři kolem kuchyňského stolu, zmatení, v rozpacích a v očích měli pochybnosti.

„Budeš mít ještě jednu výhodu,“ ozvala se Jolana s pohledem upřeným na otce. „Na Prvního máje budeš třeba stát na tribuně a oslavovat sám sebe. Už se nebudeš rozčilovat, že musíš jít do průvodu.“

„Z téhle rodiny se vydědím sama!“ vykřikla Helga. „Tati, vždyť přece znám tvoje názory...“ Zklamaně si mnula čelo. Jak takovou zprávu řekne Ondrovi a jeho kamarádům? Jestli to otec udělá, za žádnou cenu se to nesmějí dovědět.

„Ještě si o tom se šéfem promluvím,“ ozval se nakonec táta. „Pracuji tam už patnáct let, takže když mě bude chtít povýšit, půjde to možná i bez toho.“

Rozhlédl se po členech své rodiny. Pochybnosti v jejich očích nezmizely.

* * *

Jen co zazvonil konec hodiny, Jolana rychle vyběhla ven ze školy. Během volné hodiny se toho dá spousta stihnout, hlavně když k Júliovi do klubu to má z Vazovovy ulice kousek.

V chladném vzduchu se vznášela vůně vlhké hlíny a zvláštní směsice pachů uspěchaného dne. Vítr jí rozčuchal vlasy, ale cítila se jako propuštěná z vězení. Zhluboka se nadechla. Ke štěstí by jí teď nic nechybělo, kdyby...

Kdyby jí ty vysněné svatební šaty nebyla vyfoukla další zájemkyně deset minut předtím, než tam Jolana doběhla. Nebo kdyby další dvoje už nebyly prodané a kdyby se jí ty poslední, které viděla, alespoň trochu líbily.

Teď musí Júliovi říct, že koupě nebyla úspěšná. A zároveň

musí doufat, že pod Manderlákem ještě padne na nějaký inzerát.

Otevřela dveře do sklepa, našla vypínač a rozsvítila. Sestupovala po příkrých schodech, až došla úplně dolů. Další vypínač na pravé straně jí osvětlil sporým světlem tmavou chodbu.

Klub, jak nazývali místnost bývalé prádelny o tři domy dál, než bydlel Július, si kluci zařídili svépomocí. Dali tam starou pohovku, pár otlučených křesel a náradí na posilování. Slabá žárovka blikala, na starém tranzistoráku bylo možné naladit hudbu.

Hned po příchodu ji Július objal. „Poslali mě udělat rozhovor místo nemocného redaktora. Zavola jsem dotyčnému, že přijdu o chvíli později.“ Netrpělivě z ní strhal oblečení. „Nemohl jsem si nechat ujít naše setkání,“ zamumlal jí do ucha. Vzápětí za ní zamkl.

Když se k ní přitiskl, z jeho nahého těla sálalo příjemné teplo. Na pohovce to bylo příjemnější než u stromu v Horském parku za asistence dešťových kapek. Pomalu jí hladil pokožku, jako by pozorně zkoumal každou oblínku a prohlubeň. Její tělo vycházelo vstříc jeho touze, pod jemnými doteky jeho horkých dlaní přestala vnímat místnost bez oken, ztracená v pevném objetí.

Cvaknutí kliky je přinutilo ztišit vášnivé výkřiky na konci milování. Ozvalo se rozhodné zaklepání na dveře.

„Do hajzlu,“ vyhrknul Július a lapal po dechu. „Kdo sem leze zrovna teď?“ šeptal tlumeně Jolaně do ucha. Pořád ještě leželi v objetí a nemohli se pohnout. Klepání se opakovalo.

„Julo, jsi tam?“ ozval se mužský hlas za dveřmi.

Július se nechotně zvedl. „To je Kalo,“ řekl tiše. „Debil!“ Protočil oči a začal hledat kalhoty. „Vydrž chvíli!“ zavola na nezvaného návštěvníka.

„Máme ještě deset minut,“ řekla Jolana. „Chtěla jsem si s tebou promluvit.“

„O čem?“ Július si přestal zapínat košili a zkoumavě se na ni podíval.

„O svatbě, o rodičích... a tak,“ řekla Jolana tiše, zatímco se rychle oblékala. Zasekl se jí zip na sukni a nervózně se ho snažila uvolnit.

„Příště, Joli, ano?“ Július jí dal pusku na tvář. „V pátek v sedm u *Velkých františkánů*.“ Dal jí pusku na druhou tvář.

Konečně si oblékli bundy, a než otevřeli, zkontrolovali očima místnost.

Přede dveřmi stál mladý muž v Júliově věku. Jolana ho občas viděla na diskotékách, jak se baví s partou jejího budoucího manžela, a registrovala jeho snahu získat nějaké hezké dívky. Rád se objevoval v jejich společnosti a ony jeho společnost vyhledávaly. Byl štědrý, zábavný a sebevědomí měl vyšší než mrakodrap.

Teď si všiml, že se Július mračí.

„Hledal jsem tě doma,“ sdělil mu Kalo hned na úvod. Hodnotícím pohledem sjel Jolanu. Nebylo jí to nijak příjemné. Nemusel moc přemýšlet, aby mu došlo, co zrovna v klubu dělali.

„Říkal jsem ve dvě,“ zdůraznil Július.

„Chvátám, ten chlap dneska odpoledne odjíždí.“ Kalo sáhl do náprsní kapsy bundy a vyndal z ní žlutou obálku. Július udělal to samé, ale jeho obálka byla bílá. Výměna proběhla rychle a oba mladíci se okamžitě rozloučili.

Július se s Jolanou vydal směrem do Vazovovy ulice, aby ji kousek cesty doprovodil.

„Co je v té obálce?“ zajímalo ji.

Július šel zamýšleně vedle ní. „Německé marky,“ odpověděl. „Kolega jede do zahraničí, a tak shání něco na přilepšení. Kalo je taxikář, vozí valutové cizince a dokáže sehnat i dolary a šilinky...“ Podíval se na Jolanu. „Kdybys někdy potřebovala...“

„To nehrozí,“ zasmála se. „Snad... kdybychom jeli s našimi někdy do Jugoslávie.“

Vtom ji napadlo, že v létě bude už půl roku vdaná a při pomyšlení na dovolenou s rodiči se jí v hlavě objevil velký otazník. Právě to chtěla s Júliem probrat, ale on se s ní rozloučil objetím a vydal se jiným směrem.

Bože, musíme si promluvit o tolika věcech, pomyslela si, když se dívala, jak se její budoucí manžel proplétá mezi auty stojícími na červenou, aby se rychleji dostal na druhou stranu ulice.

Vtom si všimla, jak se mezi auty proplétá ještě někdo další. Nejdřív se za ním pobaveně podívala, ale pak jí zmizel úsměv z tváře. Je to fakt, nebo se jí to jenom zdá? Muž v tmavé bundě a texaskách se vydal přímo za Júliem, jako by ho sledoval. Zaraženě se dívala, jak se Július rychle blíží na konec ulice. Auto se rozjela na zelenou, neznámý se zastavil, na druhou stranu nestihl doběhnout. Začalo se ozývat hlasité troubení, jedno auto ale zastavilo, aby mohl přejít. Muž mávl na řidiče, aby mu poděkoval, a v tom okamžiku uviděla Jolana jeho tvář. Vypadal jako strejda z hodinářství, kam ji máma poslala s rozbitým budíkem. V oválné bledé tváři měl podivně posazené úzké nevýrazné oči, které ale jiskřily ostražitostí a snahou neztratit sledovaný objekt z dohledu. Široké masité rty kontrastovaly s malýma očima, řídké světlé vlasy byly zárukou, že muž nebude vhodným typem do reklamy na šampon.

Július zahrnul do uličky vlevo a neznámý muž rychlým krokem také. Nerozhodně stála na okraji chodníku a byla zaražená z toho, co právě viděla. Co to bylo za chlapa? Opravdu Júlia sledoval?

Na tváři ucítila závan studeného vzduchu. Vítr nedaleko zvířil hromádku prachu a odnesl ho směrem k autobusové zastávce spolu s dalším smetím na chodníku. Vždyť je to blbost, vysmála se sama sobě. Proč by Júlia někdo sledoval?

Podívala se na hodinky a rozběhla se ke škole. Za minutu už měla sedět v lavici na hodině zeměpisu.

* * *

Po zazvonění se nic nedělo. Chvilku přešlapovaly na místě a potom Ivica zazvonila ještě jednou. Dveře se konečně otevřely.

„Mám jen půlhodinku,“ vyrazila ze sebe Ivica. „Přijede k nám babička z Oravy.“

S dobrou náladou vešly dovnitř a až potom si všimly, že má Eva uplakané oči.

„Co se stalo?“ vyděsila se Jolana.

„Na hranicích sebrali našim většinu věcí z balíku,“ vysvětlila lítostivě.

„I klobásy?“ zvolala Ivica vyděšeně.

„Ne, klobásy ne,“ usmála se skrz slzy Eva.

„Díky bohu!“ zaradovala se Ivica. „Celníci asi neměli hlad.“

„Máma je naštěstí měla v tašce u nohou. Prohrabali jim jenom kufr auta. Prý jim zabavili spoustu oblečení, konzervy a většinu kosmetiky. Máma plakala, ale nebylo to nic platné. Pak se s tátou pohádala, protože stál, mlčel a ani slůvkem neprotestoval.“

„Vždyť mluví maďarsky, tak mohl alespoň trochu,“ poznamenala Ivica.

„To nebyli Maďaři, ale naši.“

„Nenažranci!“ ulevila si Jolana. „To budou ty kanadské šaty nosit pod uniformami?“

Eva přinesla talíř s nakrájenou maďarskou klobásou a dva krajíce chleba. Děvčata se nedala pobízet. Při pohledu na jejich chuť k jídlu zapomněla na slzy, i když jednání celníků pokládala za čistou zlomyslnost.

„Vsadím se, že všechny ty zabavené věci darují manželkám. Budou mít Vánoce už v listopadu,“ zlobila se. „Naši se tak hádali, že jsem raději odložila návštěvu u Ivanových rodičů. Chceme jít Ivana všichni navštívit, dostal jednodenní opušťák, tak bychom s ním mohli být alespoň chvíli. Večer se musí vrátit k posádce.“

„Přijede i Ivanův bratr?“ zajímalo Jolanu a podívala se na

Ivicu. Ta se na něj minule podezřele podrobně vyptávala a bylo evidentní, že se jí líbí.

„Samozřejmě,“ přikývla Eva. Obě se s obdivem zadívaly na Iviciny systlí tváře. Dívka se s chutí cpala maďarskou klobásou.

„A co ten tvůj Julio, vídáte se?“ obrátila se Ivica na Jolanu, aby od sebe odvrátila pozornost. „Kdy nás zase dostane do *Věčka*?“

„Jmenuje se Július, Julio mu říkají jen kamarádi,“ ohradila se Jolana.

„Po téhle klobáse mu budu říkat Dušička,“ zasmála se Ivica.

„Řekneš mu tak ještě jednou a už tu klobásu nebudeš mít čím kousat,“ mračila se Jolana.

Dneska měla náladu pod psa. Na hodinu zeměpisu dorazila pozdě a vůbec se nesoustředila. Zřejmě proto ji učitel vyvolal. V hlavě měla prázdno a myšlenky ty tam. Tělo se pořád ještě vzpamatovávalo z milování a horko těžko potlačovala touhu po Júliově přítomnosti. Díky tomu vekslákovi si nemohli čas po milování ani trošku vychutnat. Jako by mezi nimi zůstalo něco nedokončeného.

Nedokázala si vzpomenout, jaké nerostné bohatství se těží v Indii a čeho nejvíc vyváží Srí Lanka. Bylo jí to úplně ukradené. Stejně jako ta čtyřka, kterou za svůj výkon dostala. Ještě bude mít dost času si ji opravit.

Teď záviděla Evě i Ivici, že jsou v maturitním ročníku. Maturita znamená svobodu a nový vzrušující život.

Ona ale teď musí sehnat svatební šaty. Cestou ze školy ještě zavolala z budky na dva inzeráty. Prodané. Prodané. Pomalu se jí zmocňovalo zoufalství. Byl listopad. Za chvíli se každý bude soustředit na Vánoce a shánění dárků. Inzeráty na oblečení zmizí. Kdyby alespoň objevila něco v obchodech, ale škoda šoupat boty, nic tam nemají. No a na uší nových šatů není čas, to by napřed musela sehnat látku a potom ještě švadlenu...

Podívala se na Ivicu, která měla plnou pusou a naprosto blažený výraz. Je šikovná, možná by jí svatební šaty dokázala ušít, ale pak už by to nebyla tajná svatba, to by mohla rovnou dát oznámení do *Večerníku* pro celé hlavní město.

„Holky, musím utíkat,“ zvedla se Ivica od stolu. Podívala se na Evu. „Ještěže vaši nejsou doma a nevidí, kolik jsem toho snědla.“

„Až tvoje babička odjede, přijdeme k vám na oravskou slaninu,“ navrhla Eva.

„To můžete, tu já nejím,“ prohodila Ivica velkoryse. „Když si mě ji babička nutila jíst a tvrdila, že mi po ní narostou pěkná prsa. Dlabala jsem ji jako o život, hlavně v pubertě, i když mi po ní bylo zle – no a podívejte, co mi narostlo,“ položila si dlaně na plochou hrud. „Může se vlastně říkat nulákům prsa? Babička mě celé dětství balamutila a jediné, co mi narostlo, je zadek, po kterém jsem opravdu netoužila.“

„Ale tvojí puse ta slanina taky pomohla,“ potěšila ji Jolana, „vyvinula se ti pořádně. A ty řeči, které z ní vycházejí, kloužou jako po dobře vyškvařeném oravském sádle.“

Po odchodu Ivici bylo najednou v místnosti ticho. Eva seděla u stolu se skloněnou hlavou a bezmyšlenkovitě si hrála s drobečky na talíři.

Jolana se na ni udiveně podívala. „Stalo se něco?“ zeptala se opatrně. Ty uplakané oči... Ve vzduchu visel nějaký problém. To nebudou jenom nemilosrdní celníci... „Doufám, že jste se s Ivanem nerozešli?“

Eva pomalu zavrtěla hlavou. „To ne, ale... nevím, jestli nejsem těhotná, už mám zpoždění o dva týdny.“

„Těhotná?“ nadskočila Jolana v křesle. „No vždyť se přece chcete s Ivanem vzít, ne?“

Eva si schovala tvář do dlaní. „Chceme, jasně že chceme, ale až se vrátí z vojny. Nechci maturovat s obrovským břichem, prožít těhotenství bez něj a přijít s dítětem do prázdného bytu. Nechci, aby přišel o první rok života svého dítěte. Tohle není na těhotenství ta správná doba!“

„Stalo se to teď, když byl na opuštětku?“ Ani se nemusela ptát, věděla to. Dva roky jsou pro zamilovanou dvojici nesnesitelná zkouška. Ještě štěstí, že Július už má povinnou vojnu za sebou! Vůbec si nedokázala představit, že by po něm celé měsíce toužila bez toho, aby ho mohla alespoň na chvíli obejmout a políbit...

Jolana se podívala na Evinu postavu, jako by se chtěla přesvědčit, jestli mluví pravdu. „A co chceš dělat?“ zeptala se.

„Neznáš nějaký... způsob, aby se...“ polkla Eva naprázdno, „aby se to ještě nestalo?“

Jolana se zamračila, jak usilovně přemýšlela. „Bože, co to jen máma říkala o své kolegyni? Povíдали si s tátou v kuchyni... Že prý vypila spoustu červeného vína, koupala se v horké vodě a... skákala ze skříně. Ten její jí dal kopačky a ona nechtěla být svobodná matka.“

Obě se v tu samou chvíli podívaly na vysokou skříň v rohu pokoje. A pak i na postel vedle ní, která by byla vhodná na plánované seskoky. Jolaně se lítostí stáhlo hrdlo.

„Třeba budete mít holčičku stejně hezkou, jako jsi ty,“ řekla pomalu.

Jako by ji viděla před sebou: měla by Eviny krásné husté černé vlásky, oči jako trnky, milé a usměvavé. Pěknou souměrnou postavu, kulaté tváře. Poddajnou a citlivou povahu. A ty krásné holčičí šatičky, které by jí posílali v balících ze zámoří. Vypadala by v nich jako panenka na hraní. Možná by jí nešla matika, ale uměla by krásně recitovat nebo zpívat...

„Postavím se na peřiňák a vylezu nahoru,“ zkoumala Eva, jak překonat výškový rozdíl. „Doufám, že to skříň vydrží. Naše babička má pevnější, z pořádného dřeva, ne takový překližkový univerzál.“ Otevřela dveře skříně dokořán a pokoušela se ji rozhoupat.

Vtom Jolana uviděla ve skříní bílé šaty. Skoro přestala dýchat, zaraženě na ně koukala a v hlavě se jí roztočil kolotoč představ.

„Co je to za šaty?“

Eva je vyndala ze skříně a i s ramínkem je přiložila k tělu, aby si je Jolana mohla pořádně prohlédnout. „To jsou jedny z těch nových, které nesebrali na hranicích,“ vysvětlila jí. „Jednou bych se v nich mohla vdávat, co říkáš?“

„Vypadají nádherně!“ vydechla Jolana.

Šaty Evě sahaly asi do poloviny lýtek. Byly ušité z nádherného lehoučkého mušelínu, na živůtku, rukávech a sukni zdobené zvláštní širokou krajkou. Sukně měla na spodním okraji volán a dlouhé rukávy byly na ramenou krásně nabírané.

Šaty jako stvořené pro lednovou svatbu!

Jolana si nervózně olízla horní ret. Polkla nasucho. Měla najednou strašnou žízeň, a tak sáhla po minerálce, která stála na stole. Ovládlo ji silné nutkání říct Evě o své svatbě s Júliem, svěřit se alespoň jednomu člověku! Pak si ale uvědomila, že i když je Eva fajn kamarádka, určitě nebude ochotná půjčit ty šaty na svatbu někomu jinému, i když by se jednalo o Jolanu.

„Nemohla... bych si je půjčit?“ ozvala se sotva slyšitelně Jolana. „Ráda bych se naučila šít jako Ivica, víš, kreslím si různé návrhy šatů, baví mě to.“ Cítila se kvůli té lži hrozně provinile.

„To jsem nevěděla. Přines mi je ukázat, jsem zvědavá.“

Jolana se zavrtěla v křesle. „Přinesu, příště. Chci se naučit dělat střihy, sama, doufám, že když to dokáže Ivica, zvládnou to taky. A... ty tvoje šaty by mi posloužily jako vzor.“

„Jasně, půjčím ti je klidně hned,“ podávala jí Eva ramínko se šaty.

„No... víš, teď mám spoustu učení, pak budou Vánoce...“ zavrtěla Jolana hlavou. „Nebudu mít tolik času, až někdy... možná v půlce ledna.“ Nepoznávala vlastní hlas, zněl nepřírozně, dutě a těžko se jí dral z hrdla. Otírala si neklidně zpocené dlaně o kalhoty. Kamarádka její lež určitě odhalí...